

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ของสำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**

.....

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาจากการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบราชการยุคปัจจุบันส่วนใหญ่ ซึ่งเกิดจากผลประโยชน์ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ในการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ข้าราชการ หรือที่เรียกกันว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ถือได้ว่าปัญหาการที่ผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยอาจเกิดจากการละเลยระเบียบ ข้อบังคับขาดจริยธรรมในการทำงาน หรือจากการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปแทรกแซงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐจนขาดความเป็นอิสระ ขาดความเป็นกลางอันส่งผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวม ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน ได้อย่างยิ่ง รวมถึงอาจส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมและการด้อยคุณภาพในการบริหารและการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือกระทำโดยไม่รู้เป็นจำนวนมาก นำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียนหรือถูกลงโทษ ดังนั้น ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอีกด้วย

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานพัฒนาพิงคนครฯ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยใช้แนวทางตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) มาเป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานพัฒนาพิงคนครฯ หรือ เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้การป้องกันหรือลดโอกาสเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุความเสี่ยง (identify risk) และการวิเคราะห์ความเสี่ยง (analyse) ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการป้องกันหรือลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้งแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยง คือ การประมาณโอกาสของความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและประเมินผลกระทบจากความเสียหายว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสำนักงานพัฒนาพิงคนครฯ

ผลประโยชน์ทับซ้อน คือ สภาวะการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใดๆ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่รับผิดชอบอยู่เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัว โดยก่อให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา และมีหลากหลายรูปแบบ ไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ทั้งในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ ตัดสินใจให้ญาติ พี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ

สำนักงานพัฒนาพิงคนครฯ ได้มีการกำหนดประเภทความเสี่ยงและเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีผลการระบุความเสี่ยงได้ดังนี้

ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงอาจจะเกิดขึ้น
1.ด้านการปฏิบัติหน้าที่ (A)	A1 การปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
	A2 การรับของขวัญ/ของกำนัล ส่งผลให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น
2.ด้านการใช้งบประมาณ (B)	B1 การเบิกค่าใช้จ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงาน
	B2 การใช้จ่ายงบประมาณไม่คุ้มค่า
3.ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ (C)	C1 การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้กับบุคคลภายใน/บุคคลภายนอก
4.ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ (D)	D1 การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในงานหรือกิจการส่วนตัว

3. การประเมินระดับความเสี่ยง

การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
5	สูงมาก	☐ มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก ☐ มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กรอย่างกว้างขวาง
4	สูง	☐ มีการสูญเสียทรัพย์สิน ☐ มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กร
3	ปานกลาง	☐ สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	☐ สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	☐ สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

เมื่อได้ระบุประเด็นหรือปัจจัยเสี่ยงแล้ว ได้นำมาให้คะแนนในแต่ละความเสี่ยงตามที่กำหนดไว้แล้วทำการจัดลำดับความเสี่ยงโดยคำนวณจากระดับความเสี่ยง (Risk Exposure) ซึ่งเท่ากับผลคูณของคะแนนระหว่างโอกาสที่จะเกิดกับผลกระทบความเสียหายที่จะเกิดขึ้น โดยกำหนดลงในแผนภูมิความเสี่ยงซึ่งจะทำให้สามารถลำดับความสำคัญของความเสี่ยงและเพื่อให้ได้เห็นภาพรวมของการกระจายตัวของความเสี่ยงทั้งหมด ดังนี้

ระดับความเสี่ยง		โอกาส				
		น้อยมาก (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	สูง (4)	สูงมาก (5)
ผลกระทบ	สูงมาก (5)		B1			
	สูง (4)			A1		
	ปานกลาง (3)		A2, B2, C1	D1		
	น้อย (2)					
	น้อยมาก (1)					

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (โอกาส × ผลกระทบ) โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ค่าคะแนน	การแสดงสัญลักษณ์
สูงมาก	17 – 25	สีแดง
สูง	10 – 16	สีส้ม
ปานกลาง	4 – 9	สีเหลือง
ต่ำ	1 -3	สีเขียว

4. การดำเนินการจัดการความเสี่ยง

จากประเด็นหรือปัจจัยการทุจริตที่ได้ระบุได้ สำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงตามลำดับความเสี่ยงได้ดังนี้

1) **ระดับความเสี่ยงต่ำ (สีเขียว) ระดับที่ยอมรับได้** หมายถึง ความเสี่ยงที่อยู่ภายในระดับที่ต้องการหรือยอมรับได้ โดยไม่ต้องการดำเนินเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสหรือความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้น

2) **ระดับความเสี่ยงปานกลาง (สีเหลือง) ระดับที่ยอมรับได้** หมายถึง ควรมีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือความรุนแรงของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการดำเนินงานบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง

3) **ระดับความเสี่ยงสูง (สีแดง) ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้** หมายถึง การจัดการควรทำการการโอนหรือการกระจายความรับผิดชอบให้กับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากเป็นความเสี่ยงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และไม่สามารถรับเอาไว้เองได้

4) **ระดับความเสี่ยงสูงมาก (สีแดง) ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้** หมายถึง การหยุดหรือการดำเนินการกิจกรรม หรือโครงการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

5. ผลการประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยงด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สำนักงานพัฒนาพิงคนครฯ สามารถระบุความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และกำหนดมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยงด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ของสำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับความเสี่ยง				มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ขนาดความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	
1.ด้านการปฏิบัติหน้าที่ (A)	A1 การปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	3	4	12	สูง	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ารับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> ☐ แจ้งเวียนวิธีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง ในระบบสารบรรณภายใน และ แอปพลิเคชันไลน์ของหน่วยงาน ☐ จัดให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ารับการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับการชดกันแห่งผลประโยชน์ ☐ จัดทำแนวทางและวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานในการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ทุกฝ่ายใช้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้องและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านพัสดุ
	A2 การรับของขวัญ/ของกำนัล ส่งผลให้อื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น	2	3	6	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> ☐ กำหนดนโยบาย No Gift Policy และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับเรื่อง No Gift Policy ภายในสำนักงาน โดยมีการดำเนินการประกาศเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ เช่น Website ของสำนักงาน
2.ด้านการใช้งบประมาณ (B)	B1 การเบิกค่าใช้จ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงาน	2	5	10	สูง	<ul style="list-style-type: none"> ☐ มีช่องทางให้เจ้าหน้าที่แจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานที่ไม่สุจริต ☐ มีการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายของผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนการเบิกจ่าย ☐ มีการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบภายในของสำนักงานและภายนอกตามช่วงเวลาดำหนด ☐ จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับความเสี่ยง				มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ขนาดความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	
	B2 การใช้จ่ายงบประมาณไม่คุ้มค่า	2	3	6	ปานกลาง	☐ เผยแพร่แผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ทุกหน่วยงานในสังกัดได้รับทราบ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ● มีช่องทางให้สามารถร้องเรียนเรื่องการใช้งบประมาณ ● มีการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบภายในของ สำนักงาน และหน่วยงานตรวจสอบภายนอกตามช่วงเวลาดำหนด
3.ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ (C)	C1 การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้กับบุคคล ภายใน/บุคคลภายนอก	2	3	6	ปานกลาง	☐ มีช่องทางแจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานที่ไม่สุจริต <ul style="list-style-type: none"> ● รณรงคิให้ผู้ปฏิบัติงานต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสร้างวัฒนธรรมสุจริตขึ้นในสำนักงาน
4.ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ (D)	D1 การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในงานหรือกิจการส่วนตัว	3	3	9	ปานกลาง	☐ ปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการใช้รถยนต์ส่วนกลางให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี ☐ มีช่องทางแจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานที่ไม่สุจริต ☐ มีการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบภายในของ สำนักงานตามกำหนด ☐ มีการจัดทำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการยืมทรัพย์สินของสำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน